

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 201/05-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. K., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2098/99 a postupom Krajskej prokuratúry v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. Kn 2116/99 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2004 doručená sťažnosť MUDr. J. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou (ďalej aj „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2098/99 a postupom Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej aj „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kn 2116/99.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol nasledovné podstatné skutočnosti:

«Okresný úrad vo V., odbor životného prostredia ma výzvou sp. zn. 837/1999-Mi zo dňa 26. 5. 1999 vyzval podľa ustanovenia § 54 ods. 1 Vyhlášky č. 85/1976 Zb. na zabezpečovanie účinných odvádzaní zrážkových vôd zo strechy svojho rodinného domu tak, aby tieto vody nestekali na štátnu cestu, ani na jej krajinu. Výzva obsahovala aj upozornenie, že jej nerešpektovanie bude považované za porušenie Stavebného zákona a tiež Cestného zákona a okresný úrad dá podnet na konanie príslušnému cestnému správnomu orgánu.

Listom zo dňa 6. 8. 1999 sp. zn. 837/1999 okresný úrad, odbor životného prostredia dal podnet Okresnému úradu odboru cestného hospodárstva a dopravy na riešenie veci (odvádzanie zrážkových vôd zo strechy môjho rodinného domu) podľa Cestného zákona. Z obsahu tohto listu vyplýva, že okresný úrad, odbor životného prostredia v nadväznosti na výzvu zo dňa 26. 5. 1999 považoval moje konanie za také, ktoré porušuje Cestný zákon a postupoval spôsobom, na ktorý ma v citovanom liste upozornil.

Požiadaval som Krajský úrad v P., odbor kontroly listom zo dňa 16. 6. 1999, aby preskúmal zákonnosť postupu Okresného úradu, odboru životného prostredia vo V. a túto sťažnosť som následne doplnil ďalšími podaniami.

Vo svojej odpovedi zo dňa 16. 8. 1999 Krajský úrad v P. moju sťažnosť vybavil ako neopodstatnenú.

Opätovne som sa na Krajskom úrade v P., odbore kontroly domáhal preskúmania postupu okresného úradu, pretože tak postup, ako aj k jeho zisteniam, ku ktorým došiel okresný úrad, odbor životného prostredia som mal zásadné výhrady a nepovažoval som postup okresného úradu za zákonný.

Okresný úrad vo V. mi listom zo dňa 13. 6. 2000 sp. zn. St' 48/2000, ktorý obsahuje aj vyjadrenia k veciam odlišným ako je postup odboru životného prostredia v konaní č. 830/999-Mi, uviedol, že postup tohto orgánu bol správny.

Vzhľadom na to, že ani okresný úrad, ani krajský úrad v reakciách na moje sťažnosti týkajúce sa postupu okresného úradu odboru životného prostredia v konaní č. 838/1990 neakceptovali mnou uvádzané výhrady k zákonnosti ich postupu, obrátil som sa podaním zo dňa 13. 3. 2002 na Krajskú prokuratúru v Prešove.

Toto moje podanie bolo postúpené Okresnej prokuratúre vo Vranove nad Topľou – odporcovi v 1. rade.

Listom zo dňa 3. 4. 2002 sp. zn. Pn 2098/99 mi bolo odporcom v 1. rade oznámené postúpenie môjho podania zo dňa 13. 3. 2002. Z uvedeného listu vyplýva, že podľa názoru odporcu v 1. rade, z obsahu tohto podania nie je zrejmé: „čoho sa orgánov prokuratúry domáhate“. Odporca v 1. rade mi uložil lehotu do 20. 4. 2002 na doplnenie môjho podania.

Listom zo dňa 19. 4. 2002 podaným u odporcu v 1. rade v ten istý deň som uviedol, že žiadam o preskúmanie spisu sp. zn. Sť 235/99/00313-12 zo dňa 16. 8. 1999 odboru kontroly Krajského úradu v P. a spisu sp. zn. 837/1999/2001, Sť č. 36/99 Okresného úradu, odboru životného prostredia vo V. V uvedenom liste som žiadal odporcu v 1. rade aj o vykonanie ďalších prokurátorských opatrení.

Listom zo dňa 12. 7. 2002 sp. zn. Pn. 2098/99 mi odporca v 1. rade oznámil, že môj podnet v časti týkajúcej sa veci vedenej na OO PZ vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. ORP-480/1999 bol vybavený ako opakovaný podnet Generálnou prokuratúrou SR, na vybavenie tej časti podnetu, ktorá sa týka veci vedenej na OO PZ Slovenská Kajňa pod sp. zn. ORP 127/99 je príslušný odporca v 1. rade. V liste bolo ďalej uvedené, že po preskúmaní spisu Obvodného oddelenia PZ Slovenská Kajňa sp. zn. ORP 127/99 neboli zistené nedostatky v postupe, či rozhodovaní policajného orgánu. List je ukončený vetou: „Týmto považujem Váš podnet za vybavený“.

Na deň 31. 7. 2002 ma odporca v 2. rade predvolal a bol som vypočutý. Vo svojej výpovedi, ako to vyplýva zo záznamu, ktorý je prílohou tejto sťažnosti, som výslovne uviedol, že svojimi podaniami adresovanými odporcovi v 2. rade som „vyslovoval svoju nespokojnosť so spôsobom konania a rozhodovania Okresného úradu, odboru životného prostredia vo V. sp. zn. Sp 837/1999/Mi, Sť. č. 36/99 a potvrdené rozhodnutím odboru kontroly KÚ v P., sp. zn. Sť 235/99/00313“. Ďalej som vo výsluchu uviedol doslova: „A práve toto rozhodnutie (okresného úradu, odboru životného prostredia) nepovažujem za správne a vo všetkých svojich predchádzajúcich i terajších podaniach ho namietam a žiadam krajskú prokuratúru o jeho preskúmanie. V súvislosti s týmto mojím konaním aj na podanie z 13. 3. 2002 adresované odporcovi v 2. rade, ktoré následne bolo postúpené odporcovi v 1. rade“. Poukázal som na to, že odporca v 1. rade sa opätovne nezaoberal predmetom mojej sťažnosti, ktorým je nespokojnosť s rozhodnutím odboru životného

prostredia Okresného úradu vo V. Bol som poučený o tom, že o spôsobe vybavenia podnetu budem upovedomený najneskôr do 30 dní.

Opakovane som urgoval u odporcu v 2. rade vybavenie môjho podnetu.

Vzhľadom na moju nespokojnosť a podľa môjho názoru zaujatosť prokurátorov činných na Okresnej prokuratúre vo Vranove nad Topľou som požiadal o odňatie veci odporcovi v 1. rade a následne aj odporcovi v 2. rade. Týmto žiadosťami nebolo vyhovené.

Listom zo dňa 22. 12. 2003 sp. zn. Kn 2116/99 mi bolo oznámené odporcom v 2. rade, že moje podania ako neodôvodnené odkladá, pričom v obsahu tohto listu nemožno nájsť žiadnu zmienku o tom, aké opatrenia alebo úkony odporca v 2. rade urobil pri vybavovaní môjho podnetu na preskúmanie postupu a rozhodnutia Okresného úradu vo V., odboru životného prostredia a Krajského úradu v P.

Doposiaľ mi odporcom v 1., ani v 2. rade nebolo oznámené, ako bol vybavený môj podnet na preskúmanie postupu týchto orgánov. (...)

Z doposiaľ uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ sa postupom podľa citovaných ustanovení Zákona o prokuratúre obrátil na odporcov v 1. rade a v 2. rade, aby vykonali opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, teda vykonali opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na vykonanie ktorých sú odporcovia podľa Zákona o prokuratúre oprávnení.

Ako vyplýva z predložených listinných dôkazov a predovšetkým zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa u odporcu v 2. rade dňa 31. 7. 2002 sťažovateľ celkom jasne, zreteľne a zrozumiteľne vyjadril, čoho sa u odporcov v 1. rade a v 2. rade domáha. Sťažovateľ sa domnieva, že takéto jasné a zrozumiteľné vysvetlenie adresoval aj odporcovi v 1. rade a to listom zo dňa 19. 4. 2002.

Ako je však zrejmé z pripojených listín, ani odporca v 1. rade, ani odporca v 2. rade doposiaľ neupovedomili sťažovateľa o spôsobe vybavenia podnetu, teda možno uzavrieť, že ho nevybavili. Sťažovateľ si nerobí nárok urobiť záver, že v prípade, že by prokurátor Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou alebo Krajskej prokuratúry v Prešove sa nestotožnili po preskúmaní skutočností potrebných na rozhodnutie o jeho podnete s jeho názorom, že došlo postupom Okresného úradu, životného prostredia vo V. a Krajského úradu v P. k porušeniu jeho práv nezákonným postupom týchto orgánov, že by tým bolo porušené jeho právo zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, právo domáhať sa zákonom

ustanoveným postupom svojho práva v sťažovateľovom prípade na prokuratúre, neznamená právo na výsledok, aký sťažovateľ chcel dosiahnuť, akokoľvek by bol sťažovateľ presvedčený, že taký výsledok by bol opodstatnený a správny. Prokuratúre ako samostatná jednotná sústava štátnych orgánov je jedným z prostriedkov, ktorým štát zabezpečuje ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb. Ak Zákon o prokuratúre sťažovateľovi umožňuje obrátiť sa spôsobom akým to sťažovateľ urobil na orgány prokuratúry a zároveň upravuje postup týchto orgánov pri vybavovaní podnetov, potom postup v rozpore s týmito ustanoveniami Zákona o prokuratúre v sťažovateľovom prípade úplná ignorácia jeho podnetu, je odopretím jeho práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na tomto orgáne Slovenskej republiky. (...)

Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo v tejto veci priznané finančné zadosťučinenie.

Domnieva sa, že porušenie jeho práva odporcami v 1. a v 2. rade, ktorí podľa ustanovenia § 3 Zákona o prokuratúre majú chrániť práva a zákonom chránené záujmy aj fyzických osôb a vykonávať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie, je mimoriadne závažné. Ak totiž takýmto spôsobom konajú orgány, ktorých základným poslaním je chrániť práva a záujmy chránené zákonom, potom sťažovateľ stratil dôveru v zákonnosť a ústavnosť postupu štátnych orgánov vôbec.

Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 30.000,- Sk.»

Poukazujúc na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie „a po prerokovaní veci rozhodol týmto nálezom:

Právo sťažovateľa domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom inom orgáne Slovenskej republiky zakotvené v článku č. 46 ods. 1 Ústavy SR bolo postupom Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou vo veci vedenej pod sp. zn. Pn 2098/99 a Krajskej prokuratúry v Prešove vo veci vedenej pod sp. zn. Kn 2116/99 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresná prokuratúra vo Vranove nad Topľou konala vo veci vedenej na Okresnej prokuratúre vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. Pn 2098/99 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Krajská prokuratúra v Prešove konala vo veci vedenej na Krajskej prokuratúre v Prešove pod sp. zn. Kn 2116/99 bez prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 30.000,- Sk.

Oporcovia v 1. a v 2. rade sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej a druhej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2098/99 a postupom Krajskej prokuratúry v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. Kn 2116/99, pretože mu listom z 22. decembra 2003 sp. zn. Kn 2116/99 bolo krajskou prokuratúrou oznámené, že *„moje podania ako neodôvodnené odkladá, pričom v obsahu tohto listu nemožno nájsť žiadnu zmienku o tom, aké opatrenia alebo úkony odporca v 2. rade urobil pri vybavovaní môjho podnetu na preskúmanie postupu a rozhodnutia Okresného úradu vo V., odboru životného prostredia a Krajského úradu v P.“* Okrem toho sťažovateľ namietal, že: *„Doposiaľ mi odporcom v 1., ani v 2. rade nebolo oznámené, ako bol vybavený môj podnet na preskúmanie postupu týchto orgánov.“*

V zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať

o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podnety sťažovateľa, ktorými sa „*obrátil na odporcov v 1. rade a v 2. rade, aby vykonali opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti*“ podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (*mutatis mutandis* IV. ÚS 158/03). Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Zo sťažnosti nevyplýva, či sťažovateľ podal opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre na preskúmanie zákonnosti vybavenia jeho podnetu, ktorý vybaví nadriadený prokurátor podľa § 54 ods. 2 zákona o prokuratúre. Okrem toho sťažovateľ, ktorý je zastúpený advokátkou, neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala ospravedlnenie nevyužitia všetkých právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľ, ak sa domnieva, že označené prokuratúry porušili jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nevyužil tie právne prostriedky, ktoré mu zákon účinne poskytuje na ochranu jeho práv voči postupu okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Pn 2098/99 a postupu krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Kn 2116/99.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a rozhodol o nej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2005